

Naar een gastvrij en beleefbaar Limburg!

Manifest Gemeentelijke verkiezingen maart 2026

Toerisme:

= economie

= werkgelegenheid

= bijdrage aan maatschappelijk geluk

De vrijetijdssector is van grote waarde voor elke Limburgse gemeente. Niet alleen economisch gezien, maar ook op sociaal gebied. Recreanten en toeristische ondernemers houden dorpen en steden levendig, versterken het buitengebied en dragen bij aan het behoud van lokale voorzieningen. Ondernemers investeren volop in duurzaamheid, innovatie en gastvrijheid. Daarmee levert de vrijetijdssector **niet alleen economische waarde, maar ook maatschappelijke meerwaarde**: een aantrekkelijke leefomgeving, gezondheid en ontspanning voor inwoners én een sterk imago van de gemeente.

Die meerwaarde komt in belangrijke mate terecht bij de eigen bevolking: 80% van de bezoekers aan recreatie- en toeristische voorzieningen zijn inwoners van de gemeente/regio zelf, slechts 20% zijn toeristen. Investeren in deze sector is dus in de eerste plaats investeren in de leefkwaliteit van uw eigen inwoners. Misschien ervaart de Limburger dat hij/zij soms wat langer moet wachten bij de bakker, maar het alternatief is dat de bakkerij verdwijnt uit het dorp.

Tegelijkertijd staat de sector onder grote druk. Ondanks goede bestedingen van bezoekers, hebben veel ondernemers moeite om het hoofd boven water te houden. De kosten stijgen fors – met name lonen (+37%), huur (+30%) en energie (+200%) – terwijl de prijzen voor gasten slechts met 20-25% zijn gestegen. Veel bedrijven kampen, zeker in de horeca, bovendien nog met (corona-gerelateerde) schulden. Zorgen over marges en toekomstbestendigheid zijn urgent. Limburg heeft behoefte aan **vitale bedrijven**!

De regio's en gemeenten in Limburg zijn gastvrij, maar die positie vraagt blijvende inzet. Gemeenten hebben een sleutelrol in het versterken van recreatie en toerisme als motor voor leefbaarheid, brede welvaart en duurzame gebiedsontwikkeling. Dat vraagt om visie, ruimte, samenwerking en investeringen.

Kengetallen VTE in Limburg - 2024

4.700.000+ verblijfsgasten
30% hiervan komt uit het buitenland,
met name uit de buurlanden

14 miljoen overnachtingen

€ 2 miljard aan bestedingen

45.480 arbeidsplaatsen in horeca, dag-
en verblijfsrecreatie

Bron: Landelijke Data Alliantie, NBTC, DMO's, Provincie Limburg, CBS

≡ Dit manifest bevat een aantal concrete punten voor gemeentelijk beleid die bijdragen aan een vitale sector én aan aantrekkelijke, leefbare gemeenten voor inwoners en bezoekers.

≡ Hiervoor verwijzen we naar de 10 meest belangrijke punten, vermeld op de achterzijde.

Alle organisaties van het platform Gastvrij Limburg Overleg:

Maastricht

Visit Zuid-Limburg

Ondersteunend aan het platform Gastvrij Limburg Overleg:

In 10 punten werken naar een vitale vrijetijdssector én aantrekkelijke, leefbare gemeenten voor inwoners:

De organisatie betrokken bij het Platform Gastvrij Limburg, zijn vanzelfsprekend bereid deze 10 punten toe te lichten.

1. Ruimte voor recreatie in omgevingsvisies

Zorg voor een structurele inbedding van recreatie en toerisme in omgevingsvisies en ruimtelijke plannen. Reserveer voldoende ruimte voor ontspanning, beweging en beleving, en bied ontwikkelmogelijkheden voor dagrecreatie, verblijfsaccommodaties, horeca en watersport. Speel in op de toenemende vraag naar vrijetijdsbesteding door dit integraal op te nemen in gemeentelijk beleid zodat de sector toekomstbestendig blijft.

2. Integreer recreatie en toerisme in maatschappelijke en ruimtelijke opgaven

Betrek de sector actief bij thema's als energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, inclusie, gezondheid, natuurbeheer, hoogwaterbeschermingsprogramma's en mobiliteit. Naast het feit dat de recreatiesector economische waarde toevoegt, draagt recreatie ook bij aan maatschappelijke waarde en brede welvaart: het welzijn en de gezondheid van de inwoner. Omdat de vrijetijdseconomie steeds zichtbaarder wordt voor de (lokale) werkgelegenheid is het slim om de sector in deze opgaven mee te nemen.

3. Zorg voor goede en veilige recreatieve routes

Investeer in veilige, toegankelijke en aantrekkelijke netwerken voor fietsen, wandelen, varen en paardrijden. Sluit deze aan op verblijfsaccommodaties, horeca, woonwijken en bezienswaardigheden. Zorg voor onderhoud, verbindingen en bewegwijzering en doe dit op een structurele basis.

4. Onderhoud en versterk toeristische basisinfrastructuur

Zorg voor kwalitatieve voorzieningen zoals informatiepunten, rustplekken, sanitaire voorzieningen, parkeergelegenheid en aantrekkelijk ingerichte entrees van natuurgebieden. Plan infrastructuuronderhoud samen met de sector en routebureaus om overlast te beperken en economische schade te voorkomen.

5. Ruimte voor groei en vernieuwing

Sta nieuwe toeristische initiatieven toe waar ze passen, stimuleer verduurzaming en bied ruimte voor kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijven. Maak procedures duidelijk en proportioneel; Limburg en de sector hebben behoefte aan innovatie.

6. Structurele ondersteuning voor regionale promotie

Werk samen met regionale destinatie management organisaties (VVV's) aan zichtbaarheid, spreiding en positionering. Destinatiemanagement en -marketing zijn een kwestie van lange termijn denken. In gezamenlijkheid kunnen we ook zaken zoals spreiding van toerisme (zowel geografisch als in tijd bezien) en ondermijningaanpakken. Marketing en zonering kan hierbij versterkend werken.

7. Wees terughoudend met lokale lasten en verminder regeldruk

Wees terughoudend met lokale lasten en verminder de regeldruk voor ondernemers. Creëer transparantie, bied maatwerk en herinvesteer opbrengsten zoals toeristenbelasting in de vrijetijdssector. Stem lokale regels af op landelijke kaders en voorkom oneerlijke concurrentie met niet-gereguleerde aanbieders. Zoblijft vrije tijd in Limburg betaalbaar en de sector toekomstbestendig. Expliciet wil Gastvrij Limburg aandacht vragen voor een eerlijk speelveld. Professionele ondernemers investeren fors in vergunningen, belastingen, veiligheid en hygiëne. Het is onacceptabel dat zij moeten concurreren met niet-gereguleerde aanbieders die aan weinig eisen voldoen.

8. Ontwikkel toekomstgericht evenementenbeleid

Bied ruimte voor zowel kleinschalige als grotere evenementen die bijdragen aan levendigheid, lokale en regionale cultuur, ontmoeting en seizoensspreiding.

9. Aandacht voor data en kennis in beleid

Gebruik ruimtelijke en toeristische data bij beleidsvorming. Betrek ook regionale inzichten en benut de kennis van destinatie managementorganisaties, routebureaus en onderzoeksinstituten. Onderbouw keuzes en volg ontwikkelingen – dat versterkt draagvlak en effectiviteit. De ontwikkeling rond het provinciaal dataportaal zijn van wezenlijk belang om betrouwbare cijfers te krijgen.

10. Faciliteren van lokale samenwerkingen

Versterk publiek-private samenwerking en begrip tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijs en gemeente. Faciliteer netwerken, gezamenlijke arrangementen en regionale ketens. Dit vergroot de samenhang en innovatiekracht van het aanbod.